

MEMO PROGRAMMA UITWISSELING GEMEENTERAAD LEUSDEN

INVOERING OMGEVINGSWET

3 december 2020

In de uitwisseling van 3 december a.s. willen wij aan de hand van twee (fictieve) cases uit de gemeente Leusden graag met u in gesprek over uw opvattingen en denkbeelden over een aantal relevante thema's voor de Omgevingswet. In deze voorbereidende notitie geven we een korte toelichting op de cases, de thema's die hierbij relevant zijn en de wijze waarop we de cases willen behandelen in uw vergadering. Wij verzoeken u kennis te nemen van de inhoud van de notitie en (desgewenst) met uw fractie uw opvattingen over de thema's voor te bespreken.

De Omgevingswet treedt op 1 januari 2022 in werking. Afgelopen jaren bent u op verschillende manieren geïnformeerd over de doelen en inhoud van de wet en de gevolgen voor de bestuurlijke verhoudingen. De gemeente Leusden heeft bewust gekozen voor een 'volgende benadering' van de invoering. Wij willen op 1 januari 2022 voldoen aan de 'minimale eisen' die de VNG heeft geformuleerd. Veel gemeenten volgen deze benadering. Dit geeft ruimte om ervaring op te doen, te leren van andere gemeenten en successievelijk toe te werken naar één Omgevingsplan (uiterlijk in 2029). Het voorgaande betekent echter niet dat we kalm aan kunnen doen. De invoering van de Omgevingswet vraagt forse aanpassingen van de ambtelijke organisatie (processen, systemen en dergelijke). Bovendien moet de raad in 2021 een aantal belangrijke besluiten nemen ten aanzien van de opbouw van het Omgevingsplan, participatie, delegatie, en dergelijke.

Deze besluiten staan niet op zichzelf, maar worden bij voorkeur voorbereid in de context van de gemeentelijke visie op participatie en (vooral) de sturingsfilosofie. Aan de hand van twee cases zullen we deze samenhang toelichten en u vragen naar uw zienswijzen op de (samenhangende) besluiten 1 tot en met 3. De overige besluiten komen komend jaar vanzelfsprekend ook aan de orde.

Welke besluiten worden bij voorkeur in 2021 genomen?

De gemeenteraad zal voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet bij voorkeur beslissen over:

1. Kaderstellend besluit over algemene regels, meldingsplichten en vergunningsplichten in het omgevingsplan
2. Delegatiebesluit voor wijzigen Omgevingsplan: het delegatiebesluit bepaalt binnen welke grenzen en onder welke voorwaarden de bevoegdheid tot het wijzigen van het Omgevingsplan door het college van B&W kan of moet worden uitgeoefend en, voor zover nodig, binnen welke termijn¹.
3. Besluitvorming participatieverordening: participatie kan verplicht zijn als iemand een vergunning voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten aanvraagt. Dat zijn activiteiten die niet in het Omgevingsplan staan. De gemeenteraad beslist in welke gevallen participatie verplicht is.

¹ Zie voor een toelichting bijvoorbeeld <https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/regelgeving/instrumenten/omgevingsplan/hoofdlijnen/>

4. Besluit over integratie verordeningen, bruidsschat en toepasbare regels in omgevingsplan
5. Besluit ten aanzien van de opbouw van het omgevingsplan (themagewijs, gebiedsgericht of hybride). Dit is ook een kaderstellend besluit.
6. Besluit adviesrecht en instemmingsrecht gemeenteraad: De gemeenteraad kan zichzelf als adviseur aanwijzen voor omgevingsvergunningen voor bepaalde gevallen van buitenplanse omgevingsplanactiviteiten. Instemming is niet aan de orde. Maar B&W moeten wel het advies in acht nemen.
7. Besluit toepassen gevallen uitgebreide procedure (collegebesluit): De reguliere procedure is het uitgangspunt in de Omgevingswet. De beslistermijn voor de reguliere procedure is acht weken. Het college kan besluiten de uitgebreide procedure (26 weken) toe te passen bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Dit kan alleen als er aanzienlijke gevolgen voor de fysieke leefomgeving zijn én de verwachting is dat er meerdere belanghebbenden bedenkingen hebben.
8. Besluitvorming legesverordening

Onderstaand treft u globaal de cases aan.

Casus Transformatie (situatieschets)

De eerste casus betreft de transformatie van kantoren naar woningen. Veel gemeenten zien hier een kansrijke ontwikkeling om in bestaande gebouwen woningen te ontwikkelen. Dit kan de grote woningtekorten helpen beperken. De Omgevingswet biedt mogelijkheden om initiatiefnemers meer ruimte te bieden (uitnodigingsplanologie).

- Leegstaande kantoren versus behoefte aan woningen
- De Omgevingsvisie en Visie Werklocaties Leusden (beleidsuitwerking)
- Bestemmingsplan blijft van kracht tot er een nieuw initiatief komt
- Bij elke initiatief zelfstandige procedure
- Bij elk initiatief participatietraject, ingevuld door initiatiefnemer
- Bij elke ontwikkeling (indien nodig) eigen besluit toestaan hogere grenswaarden (binnen afwegingsruimte geluidbeleid)

Casus Zonnevelden (situatieschets)

In het kader van de energietransitie en de verduurzaming bestaat belangstelling voor het aanleggen van zonnevelden. Zonne-energie is immers het fundament onder de transitie. Ook hier de vraag hoe de gemeente Leusden de mogelijkheden van de Omgevingswet wil benutten om de beleidsdoelen te behalen.

- Omgevingsvisie biedt opening voor zonnevelden
- Niet overal
- Nu maatwerk en geen eenduidige werkwijze
- Kaders en randvoorwaarden moeten worden uitgewerkt
- Drie pilots, opstellen uitnodigingskader

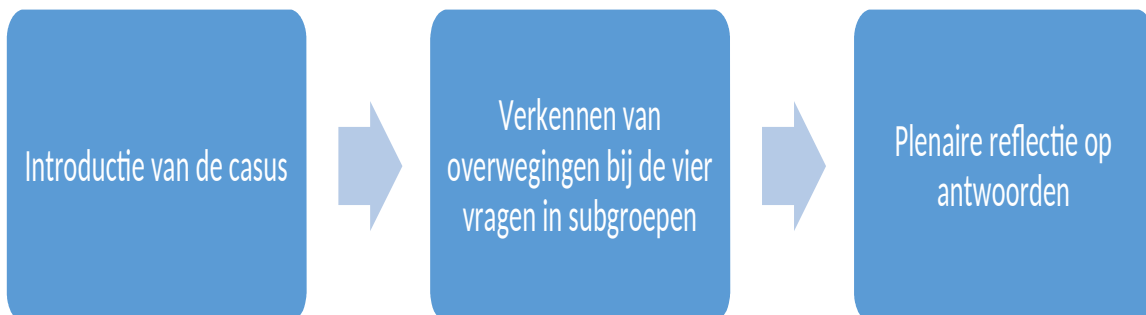
Werkwijze voor de raadsvergadering

In 2022 moeten we werken volgens de regels en principes van de Omgevingswet en tegelijkertijd werken aan een nieuw Omgevingsplan. Tijdens de verbouwing moet de winkel openblijven. Om de voortgang van nieuwe initiatieven niet te beperken willen we graag verkennen hoe we over een jaar op praktische wijze de besluitvorming kunnen vormgeven. Dit laat onverlet dat we op afzienbare termijn ook met u in gesprek willen om te verkennen hoe we in de gemeente Leusden voor 2029 tot een gemeente-dekkend Omgevingsplan kunnen komen.

In de raadvergadering van 3 december a.s. willen we aan de hand van de herkenbare, fictieve cases 'Transformatie kantoren naar wonen' en 'Zonnevelden' graag een dialoog in de raad entameren over uw zienswijzen op de volgende vragen:

1. De Omgevingswet biedt de mogelijkheid een (nieuwe) balans te zoeken tussen maatwerk en snelheid. Naarmate we meer open normen toepassen zal de ruimte voor maatwerk toenemen. Dit vraagt veel voorbereiding van de ambtelijke organisatie en het bestuur. Regels beperken de ruimte maar zorgen wel voor beheersbaarheid (en daarmee voor snelheid). Dit roept de vraag op voor welke ruimtelijke vraagstukken de raad open normen wil stellen of juist een voorkeur heeft voor gesloten regelgeving en (vooral) welke overwegingen daarbij een rol spelen? Deze afweging is in beide cases relevant.
2. Onder welke voorwaarden en binnen welke grenzen overweegt de gemeenteraad bevoegdheden voor het aanpassen van het Omgevingsplan (in dit geval voor de transformatie resp. de zonnevelden) te delegeren aan het college van B&W?
3. Voor welke buitenplanse activiteiten (in algemene zin) wil de gemeenteraad participatie verplicht stellen? Welke overwegingen zijn hierbij in uw ogen relevant?

In de bijeenkomst van 3 december zullen we de casus en de bijbehorende regelgeving kort introduceren en toelichten, vervolgens u uitnodigen in drie subgroepen telkens één vraag te beantwoorden en tot slot uw adviseur zullen vragen te reflecteren op de opbrengsten van de werkgroepen (zie onderstaand schema). Dit proces doorlopen we dus tweemaal.

Na de behandeling van deze twee cases zullen we u tot slot aan de hand van het Spoorboekje 2021 de geplande besluitvorming presenteren.

In de tijd ziet het programma er dan als volgt uit:

20.45 - 20.50	Opening (wethouder Vos)
20.50 - 20.55	Kennismaking met inleiders en extern adviseur, toelichting op het programma (Helen Verhoef)
20.55 - 21.00	Stand van zaken programma en introductie Spoorboekje 2021 (Michiel Louweret)
21.00 - 21.15	Bedoeling van de Omgevingswet en rol van de gemeenteraad (Trees van der Schoot, extern adviseur van de raad)
21.15 - 21.20	Introductie van de besluiten en de cases (Paul Leijenaar en Jordi Bunnik)
21.20 - 21.40	In drie subgroepen: casus Transformatie Kantoren
21.40 - 21.55	Terugkoppeling subgroepen en reflectie externe adviseur
21.55 - 22.05	Break
22.05 - 22.20	In drie subgroepen: casus Zonnevelden
22.20 - 22.35	Terugkoppeling subgroepen en reflectie externe adviseur
22.35 - 22.45	Wrap up, spoorboekje en vervolg